

men han mente, at Sogneraadet vilde tage tilstrækkeligt Hensyn dertil og sørge for, at det blev de almindelige Landarbejdere, som kom i Betragtning. Men det er dog, synes mig, ret mærkeligt at vedtage en Lov, der er i den Grad vilkaarlig, og det forundrer mig, at det ærede Medlem for Aarhus Amts 3die Valgkreds (Harald Jensen) ikke havde Øje for det. Det have vi dog ellers altid bestemt holdt paa ved Lovgivningen om disse Spørgsmaal, at de paagældende skulde opfylde visse Betingelser for at nyde godt af Statens Støtte.

Den ærede Ordfører erkendte ogsaa, at Fæsteren ikke vilde faa noget Udbytte af de Forbedringer, han havde foretaget ved Ejendommen, men han henviste til, at det jo i Loven hedder, at Ministeren skal udfærdige de nærmere Bestemmelser. Men jeg vil dog gøre det ærede Medlem opmærksom paa, at Loven ganske hindrer Ministeren i at have nogen som helst Indflydelse paa, hvad den aarlige Fæsteafgift skal være, og det er netop gennem den aarlige Fæsteafgift, det ligger i Kommunes Magt at tilvende sig Fordelen af de gjorte Forbedringer: Arvefæsteafgiften skal jo fastsættes ved Overenskomst eller ved Vurdering af udnævnte Taksationsmænd, saa det hjælper ikke at henvise til, at Ministeren kan vedtage visse Bestemmelser, naar han er ganske afskaaren fra Indfyldelse paa det Spørgsmaal, som her netop er Hovedsagen. Jeg kunde jo i øvrigt sige det samme som det ærede Medlem der nys talte, naar den ærede Ordfører spurgte mig, om jeg var en bestemt Modstander af Fæsteforholdet. Det ærede Medlem ved jo godt, at vi nylig have sidet sammen i et Udvalg, hvor vi have indsat Bestemmelser om, at Fæsteforhold kan oprettes, og jeg skulde ikke have det mindste imod, at noget saadant skete, naar Husmandsloven en Gang skal revideres. Jeg er ikke overbevist om, at det vil faa stor praktisk Betydning eller blive synderlig anvendt, men det er et Spørgsmaal for sig. Jeg skulde ikke have det mindste imod, at Vejen stod fuldstændig aaben saavel med Hensyn til at tage Brugene til Fæste som til Ejendom.

Den ærede Ordfører sagde, at de ved Statslaan oprettede Husmandsbrug, som ere i Handelen, handles der med akkurat som

med alle andre, og Køberen maa betale den Fordel, som det er, at der staar billige Penge i Ejendommen. Men Sagen er den, at ingen kan overtage en saadan Ejendom, medmindre han opfylder Lovens Betingelser. Han kan altsaa selv gøre Laan, og den, der ikke opfylder Lovens Betingelser, skal tilbagebetale Laanet; saa han behøver virkelig ikke at betale den Fordel, naar han kan faa den gratis ved selv at gøre Laanet. Det vilde være ganske urimeligt, om han vilde betale den Fordel fuldt ud, naar han ellers kan faa den for ingen Ting.

Det ærede Medlem for Aarhus Amts 3die Valgkreds (Harald Jensen) — den højtærede Minister har jo i øvrigt svaret ham — spurgte, om Kommunerne kunde faa Laan. Ja, det er jo det, der er Tale om i denne Lov. Ministeren kan jo ikke udlaane Penge, uden at der er Lovhjemmel derfor. Men det ærede Medlem mente, at Kommunerne kunde ikke oprette Fæstehuse, uden at de laante Pengene. Jeg skal dog gøre opmærksom paa, at Kommuner, som ligge inde med deres Fattiggaarde og Skolejorder, behøve ikke at laane en eneste Øre for at bortfæste disse Lodder. Dem ligge de inde med, dem have de gjort Laan til for lang Tid siden. De skulde stadig afhænde den ene Skolelod efter den anden, det ser man rundt omkring i Landet, og er det virkelig fordelagtigere og hensigtsmæssigere at bortfæste en saadan Lod end at bortsælge den, staar det dem fuldstændig frit for at gøre det første, og de behøve ikke at laane en eneste Øre for at gennemføre dette Forsøg. Naar det imidlertid ikke er sket nogetsteds, kommer det sikkert ikke alene af, at Kommunerne ikke have nogen egentlig Forstaaelse af det Spørgsmaal, men ogsaa af, at der ikke hos dem, der skulle have Jord, er Begær efter at faa den i Fæste. Jeg tror, at hele dette Spørgsmaal er i høj Grad et teoretisk Spørgsmaal, som har meget lidt Sangbund i den almindelige Befolkning.

Poul Christensen: Det var en Bemærkning fra den ærede Ordførers Side, der kaldte mig frem. Den ærede Ordfører kunde ikke forstaa, at jeg kunde være med til dette Lovforslag, da Grænsen for de her oprettede Brug let kunde komme op